

PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY

Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia

im. Stanisława Moniuszki w Katowicach

2023-2026

„Szkoła uśmiechu, kultury i odpowiedzialności”

MOTTO :

„Dobry wychowawca, który nie wtłacza a wyzwala, nie ciągnie a wznosi, nie ugniata a kształtuje, nie dyktuje a uczy, nie żąda a zapytuje – przeżyje wraz z dziećmi wiele natchnionych chwil.” Janusz Korczak

PREAMBUŁA

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Podstawowym i naturalnym środowiskiem społecznym i wychowawczym życia dzieci i młodzieży jest rodzina, którą szkoła powinna wspierać w dziedzinie wychowania, dlatego też systematyczna praca z uczniami i rodzicami we współpracy z różnymi instytucjami jest podstawą naszego programu wychowawczego. Wychowanie i kształcenie powinno stanowić integralną całość.

I WSTĘP

Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I st. realizuje cele określone w statucie Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. W. Kilara w Katowicach, a w szczególności:

1. Rozbudza podstawowe zdolności muzyczne, rozwijając je w stopniu pozwalającym na czynną działalność zawodową w określonej dziedzinie.
2. Kształtuje i wychowuje wrażliwych i świadomych odbiorców sztuki.
3. Przygotowuje do aktywnej działalności na rzecz kultury w środowisku lokalnym.
4. Oddziałuje aktywnie na otoczenie w sferze kultury.
5. Dbą o integralny i pełny rozwój osobowości każdego ucznia w wymiarze emocjonalnym, społecznym, kulturalnym, moralnym, ekologicznym, zdrowotnym i intelektualnym.
6. Dokłada starań, aby uczniowie umieli prowadzić zdrowy styl życia, budować satysfakcjonujące relacje i współpracować z innymi, brać odpowiedzialność za własne postępowanie, dbać o bezpieczeństwo własne i innych, dostrzegać problemy drugiego człowieka, kierować się przyjętymi w szkole wartościami, kształtować swoje postawy prospołeczne i patriotyczne.

Profilaktyka to kompleksowe działania kompensujące niedostatki wychowania, które obejmują trzy obszary: wspieranie wychowanków w radzeniu sobie z trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących. W naszych działaniach stosować będziemy profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej, wskazującą i selektywną do wybranych grup uczniów, po wcześniejszej corocznej diagnozie problemów i zagrożeń.

Sfery wspomagania dziecka w rozwoju:

1. **Sfera psychiczna** (sfera emocjonalna i intelektualna) – kształtowanie osobowości uczniów, uczenie odpowiedzialności za siebie i swój stosunek do świata.
2. **Sfera społeczna** – odnajdywanie swojego miejsca i roli w społeczeństwie, kształtowanie konstruktywnych ról społecznych.
3. **Sfera fizyczna** – obejmująca naturalne procesy rozwoju fizycznego, a także wypracowanie nawyków dbałości o kondycję fizyczną i prowadzenia zdrowego trybu życia.
4. **Sfera duchowa** – kształtowanie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Za realizację programu odpowiedzialni są dyrektor szkoły, wicedyrektorzy, kierownicy sekcji, wychowawcy klas, nauczyciele, pedagog szkolny, pielęgniarka, wychowawcy świetlicy oraz katecheta przy aktywnym udziale rodziców. Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny, odpowiada na realne potrzeby, problemy i zagrożenia wychowanków, jego formy i metody dostosowane są do wieku i możliwości uczniów. Zagadnienia wychowawcze programu skierowane są do wszystkich uczniów naszej szkoły, działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

II PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

1. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991 roku (Dz.U. z 2004 r. Nr 258, poz. 2572 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59)
3. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356)
4. Rozporządzenie Ministra Kultury z dnia 16 maja 2018 r. w sprawie oceniania, promowania i klasyfikowania uczniów w publicznych artystycznych (Dz. U. z 2018 r. poz.1023)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. poz. 1249)
6. Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2016 r. poz. 487)
7. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 957)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. z 2013 r. poz.532)
9. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 sierpnia 2017 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. z 2017 r. poz.1643)
10. Konwencja Praw Dziecka (Dz. U. 1991 Nr 120 poz. 526)
11. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 Nr 78 poz.483)
12. Ustawa Karta Nauczyciela z dnia 26 stycznia 1982 r. (Dz. U. 2006. Nr 97 poz.674 z późn. zm)
13. Statut Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im. W. Kilara w Katowicach

III WYCHOWAWCA KLASY

Zadania wychowawcy klasy:

1. Czuwanie nad wszechstronnym rozwojem osobowości ucznia.
2. Interesowanie się wynikami ucznia, a w razie potrzeby organizowanie pomocy koleżeńskiej.
3. Współdziałanie z wszystkimi nauczycielami uczącymi w klasie, a w szczególności z nauczycielami instrumentu głównego.
4. Współpraca z wychowawcami świetlicy.
5. Stała współpraca z rodzicami uczniów w celu zrealizowania pełnego programu wychowawczego.
6. Rozpoznanie, w miarę potrzeb, sytuacji rodzinnej i materialnej uczniów w celu zorganizowania potrzebnej pomocy.
7. Planowanie i organizowanie wspólnie z rodzicami i opiekunami różnych form życia zespołowego, rozwijających jednostki i integrujących zespół uczniowski.
8. Zachęcania i pomoc uczniom w kształtowaniu samorządności w różnych dziedzinach życia szkolnego.
9. Kształtowanie w uczniach obiektywnej samooceny.

Czynności administracyjne wychowawcy klasy:

1. Prowadzenie dziennika lekcyjnego oraz arkuszy ocen:

a) dziennik lekcyjny:

- wpisy wychowawcy do dziennika;
- stała kontrola wpisów dokonywanych przez innych nauczycieli (tematy zajęć, sprawdzanie listy obecności, oceny częściowe);
- semestralne i roczne zestawienia i obliczenia statystyczne.

b) arkusze ocen:

- regularne wpisywania ocen;
- drukowanie arkuszy;
- inne wpisy do arkusza ocen (informacja o egzaminach klasyfikacyjnych, notatki o szczególnych osiągnięciach, ukończeniu szkoły, promocji do klasy programowo wyższej, kontrola podpisów nauczycieli instrumentalistów).

2. Wypisywanie świadectw i dyplomów:

- a) wypisywanie świadectw na koniec roku szkolnego;
- b) sporządzanie dokumentacji uczniów kończących naukę w POSM I st.;
- c) wypisywanie dyplomów oraz informacji o nagrodach przyznanych wychowankom.

3. Sporządzanie zestawień oraz notatek dotyczących klasy:

- a) sporządzanie list oraz rejestrów;
- b) przygotowywanie sprawozdania z wyników nauczania i wychowania pod koniec pierwszego semestru oraz na zakończenie roku szkolnego;
- c) wypisywanie opinii o uczniach do poradni psychologiczno-pedagogicznych, innych szkół;
- d) obliczanie frekwencji klasy, średniej ocen;

4. gromadzenie dokumentacji o klasie i wychowankach;

5. Wykonywanie innych czynności administracyjnych dotyczących klasy, zgodnie z zarządzeniami dyrektora szkoły oraz Rady Pedagogicznej:

a) korespondencja z Rodzicami:

- stała (zawiadomienia, informowanie);
- doraźna (sytuacje nagłe, konfliktowe).

b) sprawy finansowe:

- rozliczanie finansowe z rodzicami i uczniami (po wycieczkach, imprezach okolicznościowych)

6. Ewidencja uczniów z opiniami z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, informowanie nauczycieli uczących w danej klasie o specjalnych potrzebach edukacyjnych wychowanków.
7. Planowanie, kontrola oraz ocena wyników pracy wychowawczej.
8. Organizacja prac na rzecz szkoły.
9. Pośrednictwo pomiędzy klasą a dyrektorem szkoły, Radą Pedagogiczną, rodzicami i innymi nauczycielami.
10. Wybór klasowej Rady Rodziców i samorządu uczniowskiego.

IV PEDAGOG I PSYCHOLOG SZKOLNY

Do zadań pedagoga i psychologa szkolnego należy w szczególności:

- 1) prowadzenie badań i działań diagnostycznych uczniów, w tym diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;
- 2) diagnozowanie sytuacji wychowawczych w przedszkolu, szkole lub placówce w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu szkoły;
- 3) udzielanie uczniom pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- 4) podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- 5) minimalizowanie skutków zaburzeń rozwojowych, zapobieganie zaburzeniom zachowania oraz inicjowanie różnych form pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- 6) inicjowanie i prowadzenie działań mediacyjnych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych;
- 7) pomoc rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;

8) wspieranie nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i innych specjalistów w:

a) rozpoznawaniu indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły;

b) udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

V CEREMONIAŁ I TRADYCJE SZKOLNE

Do najważniejszych symboli szkoły zaliczamy:

- Sztandar Szkoły;
- Hymn szkoły;
- Hymn państwowy.

Do ceremoniału szkoły należą:

- Poczet Sztandarowy
- Koncert Półroczny i Końcoworoczny

W szkole obchodzimy następujące święta i uroczystości:

- rozpoczęcie roku szkolnego;
- pasowanie na ucznia Państwowej Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej 1st;
- Międzynarodowy Dzień Muzyki;

- Dzień Komisji Edukacji Narodowej;
- Dzień Wszystkich Świętych;
- Rocznica Odzyskania Niepodległości;
- zabawa andrzejkowa;
- Jasełka;
- pasowanie na czytelnika biblioteki;
- bal karnawałowy;
- koncert „Mistrz i uczeń”;
- Poranek Moniuszkowski;
- Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja;
- zakończenie roku szkolnego;
- inne uroczystości wynikające z organizacji roku szkolnego.

VI WIZJA SZKOŁY

Państwowa Ogólnokształcąca Szkoła Muzyczna I stopnia realizuje następujące cele i zadania:

1. Rozbudza podstawowe zdolności muzyczne
2. Przygotowuje świadomych i wrażliwych odbiorców sztuki
3. Przygotowuje do aktywnej działalności na rzecz kultury w środowisku lokalnym

4. Oddziałuje aktywnie na otoczenie w sferze kultury
5. Dbą o pełny rozwój osobowości każdego ucznia

VII MISJA SZKOŁY

Szkoła przygotowuje ucznia do życia we współczesnym świecie poprzez przekazywanie wiadomości, rozwijanie umiejętności oraz kształtowanie pozytywnego systemu wartości.

Wartości propagowane przez społeczność szkolną: **miłość, przyjaźń, prawda, dobro, rodzina, ojczyzna, wiara, wiedza, zdrowie.**

VIII MODEL ABSOLWENTA

Wzorcowy obraz osoby kończącej szkołę, która jest idealnym efektem oddziaływań wychowawczo-profilaktycznych określa Statut Zespołu Państwowych Szkół Muzycznych im W. Kilara w Katowicach

Wzorcowy absolwent szkoły to osoba, która jest :

1. Odpowiedzialna i prawdomówna, o wysokiej kulturze osobistej, posiadająca zasady moralne.
2. Odnosząca się z szacunkiem do innych, zarówno w środowisku rodzinnym, szkolnym jak i poza szkolnym.
3. Odnosząca się z szacunkiem do tradycji kulturowej przodków, zakorzeniona w środowisku lokalnym, kultywująca tradycje szkoły.
4. Otwarta i tolerancyjna wobec innych.
5. Realizująca swoje zadania, myśląca twórczo, rozwijająca swoje zainteresowania.
6. Wrażliwa na piękno otaczającej przyrody i szanująca naturalne środowisko.
7. Odpowiedzialna za swoje słowa i czyny, opanowująca swoje emocje.
8. Potrafiąca współdziałać w zespole, pomagająca potrzebującym.
9. Dbająca o swoje zdrowie i bezpieczeństwo innych.

10. Wykazująca umiejętność dalszego samokształcenia oraz nabywania nowych doświadczeń.
11. Przygotowana do aktywnego i twórczego życia w otaczającej rzeczywistości.

IX CELE WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNE

Za cel główny wychowania przyjmujemy wspieranie dziecka w rozwoju i kształtowanie jego osobowości poprzez realizację celów pośrednich.
Cele pośrednie:

1. Wspomaganie działalności wychowawczej rodziców i prawnych opiekunów.
2. Stworzenie atmosfery przyjaznej uczniom, sprzyjającej zdobywaniu wiedzy i umiejętności.
3. Rozmowy na temat ogólnie przyjętych norm dobrego zachowania.
4. Zwracanie uwagi na wartości uniwersalne: miłość, przyjaźń, prawda, dobro, rodzina, wiedza, wiara, zdrowie, godność, honor, patriotyzm w odniesieniu do historii i tradycji na co dzień.
5. Poszanowanie rodziny i dostrzeganie w niej swojego miejsca.
6. Odkrywanie i rozwijanie swojego osobistego potencjału: talentów i umiejętności.
7. Zapewnianie poczucia bezpieczeństwa.
8. Poznawanie siebie i praca nad sobą.
9. Rozpoznawanie, nazywanie i wyrażanie swoich emocji, uczenie się empatii, szacunku i wdzięczności.
10. Uczenie się skutecznej komunikacji międzyludzkiej, postawy asertywnej i radzenia sobie ze stresem.
11. Uważliwienie uczniów na potrzeby osób starszych, niepełnosprawnych i chorych.

12. Promowanie zdrowego stylu życia.
13. Propagowanie zachowań proekologicznych.
14. Kształtowanie umiejętności świadomego korzystania ze współczesnych środków audiowizualnych.
15. Dostrzeganie zagrożeń płynących z różnych form uzależnienia.

X PLAN DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy potrzeb i problemów występujących w środowisku szkolnym wyodrębniono obszary opisujące szczegółowe zagadnienia programu oraz określono formy ich realizacji.

Wprowadzanie w świat kultury i sztuki				
Lp.	Zagadnienia	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy
1.	Współpraca z różnorodnymi ośrodkami kulturalnymi	Wyjścia uczniów na koncerty edukacyjne organizowane przez m.in. Filharmonię Śląską im. H. M. Góreckiego w Katowicach, Narodową Orkiestrę Symfoniczną Polskiego Radia. Udział uczniów w spektaklach teatralnych, seansach filmowych. Wyjścia do muzeów, udział w lekcjach muzealnych.	Wychowawcy klas Nauczyciele Wychowawcy świetlicy	Uczniowie

2.	Występy publiczne	Udział w szkolnych uroczystościach. Udział w szkolnych popisach, przesłuchaniach oraz konkursach o zasięgu regionalnym, wojewódzkim, ogólnopolskim i międzynarodowym. Uczestniczenie w koncertach półrocznym i końcoworocznym, koncercie „Mistrz i uczeń”. Przygotowanie i przeprowadzenie koncertów środowiskowych.	Wychowawcy klas Nauczyciele sekcji przedmiotów ogólnomuzycznych Nauczyciele sekcji instrumentalnych	Uczniowie Rodzice mieszkańcy Katowic i miast ościennych
3.	Współpraca z bibliotekami publicznymi	Udział w lekcjach bibliotecznych organizowanych przez Miejskie Biblioteki Publiczne w Katowicach. Udział uczniów w konkursach organizowanych przez ww. biblioteki.	Wychowawcy klas Nauczyciele	Uczniowie
4.	Aktualne wydarzenia kulturalne	Lekcje poświęcone ważnym wydarzeniom kulturalnym, rocznice śmierci i urodzin kompozytorów. Aktualizacje gazetek ściennych, konkursy tematyczne.	Nauczyciele sekcji przedmiotów ogólnomuzycznych, Wychowawcy klas	Uczniowie
5.	Obchody dnia patrona szkoły	Lekcje wychowawcze poświęcone patronowi szkoły. Szkolny konkurs wiedzy o Stanisławie Moniuszce.	Wychowawcy klas Nauczyciele sekcji przedmiotów ogólnomuzycznych	Uczniowie rodzice

Kultura osobista, postawa patriotyczna i stosunek do obowiązków szkolnych				
Lp.	Zagadnienia	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy
1.	Kulturalne zachowanie	Omawianie norm zachowania w szkole i miejscach publicznych. Lekcje wychowawcze na temat savoir-vivre.	Wychowawcy klas Nauczyciele	Uczniowie
2.	Postawa patriotyczna	Obchody rocznicy odzyskania niepodległości. Lekcje dotyczące świąt patriotycznych. Nauka słów hymnu narodowego (4 zwrotki). Udział w akcji „Skoła do hymnu” Pogadanki na temat tradycji i kultury narodu, potrzeby ich znajomości i sposobów kultywowania. Zajęcia na temat miejsc Pamięci Narodowej w regionie oraz sposobów godnego zachowania w nich.	Wychowawcy klas Nauczyciele Wychowawcy świetlicy Nauczyciel historii	Uczniowie
3.	Prawa i obowiązki	Omówienie praw i obowiązków ucznia. Analiza Zasad Wewnętrznych Oceniania. Pogadanki na temat sposobów odnoszenia się do pracowników szkoły, rozmowy na temat konieczności respektowania praw innych osób.	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog szkolny	Uczniowie Rodzice
4.	Pomoc w planowaniu własnej ścieżki życiowej	Lekcje wychowawcze. Warsztaty dla uczniów klas szóstych prowadzone przez pracowników Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 1. Poradnictwo indywidualne.	Wychowawcy klas Specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Uczniowie

6.	Ostrożnie z nieznajomymi	Pogadanki, spotkania z policją, lekcje wychowawcze. Zajęcia profilaktyczne w klasach pierwszych „Jestem sprytny i rozważny”	Wychowawcy klas Policja Pedagog szkolny	Uczniowie
7.	Przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się SARS-CoV-2	Opracowanie i wdrożenie procedur i zasad obowiązujących w ZPSM im. W. Kilara w Katowicach w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19. Lekcje wychowawcze, pogadanki i rozmowy na temat profilaktyki zakażeń, higieny, dbałości o zdrowie oraz odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych osób.	Dyrektor szkoły Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły Pielęgniarka szkolna	Uczniowie Rodzice Pracownicy ZPSM
8.	Pedagogizacja rodziców	Rozmowy na temat bezpieczeństwa dzieci i samodzielnych powrotów dzieci do domu. Informowanie o procedurach szkolnych związanych z bezpieczeństwem i profilaktyką. Prelekcja profilaktyczna dla rodziców - temat do ustalenia według bieżących potrzeb społeczności szkolnej.	Wychowawcy klas Dyrektor szkoły Wychowawcy świetlicy Specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Rodzice

Rozwój umiejętności społecznych i kompetencji emocjonalnych				
Lp.	Zagadnienia	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy
1.	Funkcjonowanie w zespole klasowym	Kształtowanie poczucia wspólnoty klasowej, poszukiwanie skutecznych sposobów rozwiązywania konfliktów. Organizacja pomocy koleżeńskiej. Wspólne kolędowanie oraz udział w Jasełkach, świętowanie klasowych uroczystości. Lekcje wychowawcze, zajęcia integracyjne: Współpraca się opłaca- integracja zespołu klasowego. Bądź przyjacielem i miej przyjaciela- budowanie pozytywnych relacji rówieśniczych. Konkursy: Szkolny konkurs plastyczny z okazji dnia chłopca ; Szkolny konkurs plastyczny z okazji dnia kobiet.	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog i psycholog szkolny Specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Wychowawcy klas I-III	Uczniowie Uczniowie klas I-III
2.	Promowanie samorządności uczniów	Organizacja samorządu klasowego i szkolnego, rozmowy na temat ich zadań, celów powołania oraz obowiązków. Zapoznanie z zapisami Zasad Wewnątrzszkolnego Oceniania. Zachęcanie do różnorodnych form aktywności o charakterze społecznym.	Wychowawcy klas Nauczyciele Samorząd uczniowski	Uczniowie

3.	Uwrażliwianie na problemy innych osób	Udział w akcjach charytatywnych organizowanych pod patronatem Samorządu uczniowskiego Lekcje wychowawcze poświęcone tematyce osób w trudnej sytuacji i osób wykluczonych społecznie. Kształtowanie umiejętności empatii. Promowanie idei wolontariatu stałego.	Opiekun Samorządu uczniowskiego Wychowawcy klas Nauczyciele Samorząd uczniowski	Uczniowie Rodzice Nauczyciele Pracownicy ZPSM
4.	Moja rodzina	Lekcje poświęcone relacjom rodzinnym. Poznanie tradycji świątecznych poprzez opowiadania, wspomnienia, ciekawostki oraz przedstawianie zdjęć rodzinnych. Organizacja Dnia Matki, Dnia Ojca, Dnia Babci i Dziadka.	Wychowawcy klas Wychowawcy świetlicy	Uczniowie Rodzice
5.	Prawidłowa komunikacja	Przeprowadzanie zajęć na temat skutecznego komunikowania się, odgrywanie scenek, przytaczanie przykładów z własnego doświadczenia. Lekcje wychowawcze dotyczące komunikacji i asertywności. Współpraca z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną nr 1. Warsztaty dla nauczycieli- temat według zgłaszanego zapotrzebowania.	Wychowawcy klas Pedagog i psycholog szkolny Specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej	Uczniowie Nauczyciele

6.	Negatywne emocje	Przeprowadzanie zajęć na temat umiejętności radzenia sobie ze stresem, treścią i oceną artystyczną. Przytaczanie przykładów z własnego doświadczenia.	Wychowawcy klas Nauczyciele sekcji instrumentów	Uczniowie
7.	Rozwijanie umiejętności rozpoznawania i ujawniania własnych uczuć i emocji	Lekcje wychowawcze, odgrywanie scenek, rozmowy indywidualne dotyczące problematyki rozpoznawania i wyrażania emocji w sposób akceptowany społecznie. Zajęcia : „W kręgu emocji- rozpoznawanie i nazywanie emocji” „Emocje nasz przyjaciel- regulacja emocji w trudnych sytuacjach” Rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Wychowawcy klas Nauczyciele Specjaliści z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej Pedagog i psycholog szkolny	Uczniowie
8.	Uświadamianie uczniom ich mocnych i słabych stron	Lekcje wychowawcze dotyczące wad i zalet każdego z nas. Rozmowy, pogadanki i informacje zwrotne podczas bieżącej pracy z uczniem. Rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog i psycholog szkolny	Uczniowie
9.	Wspomaganie w akceptacji samego siebie	Lekcje wychowawcze, rysowanie autoportretu, rozmowy indywidualne. Rozmowy wspierające z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Wychowawcy klas Katecheta Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Uczniowie

Profilaktyka zagrożeń				
Lp.	Zagadnienia	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy
1.	Diagnoza poziomu bezpieczeństwa w szkole	Obserwacja, rozmowy indywidualne, analiza dokumentacji szkolnej.	Wychowawcy klas Pedagog i psycholog szkolny	Uczniowie Rodzice Nauczyciele
2.	Wdrażanie działań na rzecz ograniczenia przemocy i agresji	Lekcje wychowawcze, pogadanki, rozmowy z uczniami oraz rodzicami. Uświadamianie uczniom, czym jest przemoc i agresja. Zajęcia dotyczące agresji słownej i fizycznej. Omówienie sposobów reagowania na agresję. Aktywne dyżurowanie na przerwach.	Wychowawcy klas Pedagog szkolny Psycholog szkolny Nauczyciele	Uczniowie Rodzice
3.	Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	Diagnoza środowiska rodzinnego. Informowania uczniów oraz rodziców o ich prawach i obowiązkach. Rozmowy indywidualne z wychowawcą i pedagogiem szkolnym. Współpraca z instytucjami udzielającymi pomocy i wsparcia. Ochrona ofiar przemocy. W razie konieczności wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”	Wychowawcy klas Nauczyciele Pedagog i psycholog szkolny Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej Policja	Uczniowie Rodzice
4.	Uświadomienie konsekwencji uzależnień od substancji psychoaktywnych	Lekcje wychowawcze, pogadanki, projekcja filmów edukacyjnych, rozmowy indywidualne z uczniami dotyczące uzależnień od narkotyków, alkoholu, dopalaczy i papierosów. Udział w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”.	Wychowawcy klas Nauczyciel przyrody i biologii Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Uczniowie
5.	Uświadomienie zagrożeń	Lekcje wychowawcze oraz rozmowy na temat uzależnień od telefonów komórkowych, Internetu, gier komputerowych, oraz	Wychowawcy klas Pedagog i psycholog szkolny	Uczniowie

	wynikających z uzależnień behawioralnych	ich wpływu na życie młodych ludzi. Rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Nauczyciel informatyki Pedagog i psycholog szkolny	
6.	Odpowiedzialne i bezpieczne korzystanie z Internetu	Lekcje wychowawcze, pogadanki, rozmowy dotyczące zagrożeń związanych z korzystaniem z Internetu. Rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym	Wychowawcy klas Nauczyciel informatyki Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Uczniowie Rodzice
7.	Nabywanie umiejętności odmawiania w sytuacji presji rówieśniczej	Lekcje wychowawcze poświęcone asertywności, budowaniu adekwatnej samooceny, odgrywanie scenek, dyskusja. Rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Wychowawcy klas Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Uczniowie
8.	Integracja zespołu klasowego, wzbudzanie empatii, tolerancji i zachowań prospołecznych	Lekcje wychowawcze, rozmowy, pogadanki, powitanie i przyjęcie do grona nowych uczniów, wyjścia, zabawy integracyjne. Uroczystości klasowe. Wycieczki klasowe - wspólny wyjazd z okazji Dnia Dziecka. Udział w akcjach charytatywnych, przedstawienia klasowe.	Wychowawcy klas Nauczyciele Samorząd uczniowski	Uczniowie Rodzice
9.	Pedagogizacja rodziców	Rozmowy na temat problemu uzależnień wśród dzieci i młodzieży. Udostępnianie wykazu instytucji, gdzie można uzyskać pomoc specjalistyczną.	Wychowawcy klas Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Rodzice

Promowanie zdrowego stylu życia				
Lp.	Zagadnienia	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy
1.	Kształtowanie prawidłowych nawyków żywieniowych	Udział uczniów klas I-V w programie dla szkół Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa. Pogadanki na temat zdrowej żywności, wyrabianie pozytywnych nawyków żywieniowych. Lekcje edukacji wczesnoszkolnej na temat owoców i warzyw.	Wychowawcy klas Nauczyciele Pielęgniarka szkolna	Uczniowie
2.	Promowanie aktywnego i bezpiecznego sposobu spędzania wolnego czasu	Uprawianie sportu, ćwiczenia gimnastyczne, dbanie o kondycję fizyczną i ruch na świeżym powietrzu. Zajęcia wychowania fizycznego na boisku szkolnym, spacer. Organizacja „ Dnia Sportu „ Rozmowy o aktywnych i bezpiecznych formach spędzania ferii zimowych i wakacji. Udział w zajęciach dodatkowych takich, jak : basen, gimnastyka korekcyjna, tańce.	Nauczyciele wychowania fizycznego Wychowawcy klas Nauczyciele	Uczniowie
3.	Profilaktyka antyuzależnieniowa	Udział w kampanii „Zachowaj trzeźwy umysł”. Pogadanki o uzależnieniu od papierosów, alkoholu, narkotyków i innych substancji psychoaktywnych. Lekcje wychowawcze dotyczące uzależnień od gier komputerowych, Internetu, telefonów komórkowych. Rozmowy indywidualne z pedagogiem psychologiem szkolnym.	Wychowawcy klas Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Uczniowie

4.	Skutki niewłaściwego odżywiania	Pogadanki na temat chorób: bulimia, anoreksja, otyłość. Lekcje dotyczące wpływu właściwego odżywiania na zdrowie.	Wychowawcy klas Nauczyciel przyrody i biologii	Uczniowie
5.	Dbamy o prawidłową postawę	Pogadanki na zajęciach zbiorowych i lekcjach indywidualnych. Zajęcia gimnastyki korekcyjnej w klasach I-III. Lekcje wychowania fizycznego.	Wszyscy nauczyciele Nauczyciel wychowania fizycznego	Uczniowie
6.	Znaczenie higieny osobistej	Lekcje wychowawcze, pogadanki, lekcje przyrody i biologii. Spotkania z pielęgniarką szkolną.	Wychowawcy klas Nauczyciel przyrody i biologii Pielęgniarka szkolna	Uczniowie
7.	Dbamy o swoje zęby	Pogadanki dotyczące higieny jamy ustnej. Udział uczniów we fluoryzacji.	Wychowawcy klas Pielęgniarka szkolna	Uczniowie
8.	Okres dojrzewania	Lekcje przyrody i biologii poświęcone tematyce dojrzewania, zmianom zachodzącym w organizmie oraz towarzyszącym im emocjom. Lekcje wychowawcze.	Nauczyciel przyrody i biologii Wychowawcy klas Pielęgniarka szkolna	Uczniowie
9.	Zdrowie psychiczne	Lekcje wychowawcze, pogadanki, lekcje przyrody i biologii, dotyczące dbałości o zdrowie psychiczne. Program działań wspierających dla klasy VIII - poznanie procedur egzaminacyjnych, racjonalne planowanie przez uczniów pracy i odpoczynku, radzenie sobie ze stresem egzaminacyjnym. Rozmowy indywidualne z pedagogiem i psychologiem szkolnym.	Wychowawcy klas Nauczyciele Nauczyciele przedmiotów egzaminacyjnych Pedagog szkolny Psycholog szkolny	Uczniowie

Dbanie o środowisko naturalne				
Lp.	Zagadnienia	Formy realizacji	Odpowiedzialni	Odbiorcy
1.	Chronimy środowisko naturalne	Zajęcia na temat ochrony przyrody, troski o czystość środowiska, pogadanki dotyczące oszczędność wody i energii, segregowania i minimalizacji śmieci. Konkurs plastyczno-przyrodniczy z okazji Dnia Ziemi.	Wychowawcy klas Nauczyciel przyrody i biologii	Uczniowie
2.	Szacunek do zwierząt	Lekcje wychowawcze dotyczące godnego traktowania zwierząt. Współpraca ze schroniskami dla zwierząt- zbiórka pieniędzy i darów dla bezdomnych zwierząt. Udział w akcji dokarmiania ptaków.	Wychowawcy klas Nauczyciel przyrody i biologii Samorząd uczniowski	Uczniowie Rodzice

XI SPOSOBY BADANIA STOPNIA REALIZACJI PROGRAMU

Do podstawowych sposobów badania stopnia realizacji programu należą:

1. Wywiad, ankieta, rozmowa, sondaż.
2. Obserwacja.
3. Analiza dokumentów szkolnych.
4. Analiza i ocenianie zachowania uczniów.
5. Bieżące monitorowanie realizowania Programu Wychowawczego-Profilaktycznego.

Mierzalne wskaźniki badania efektów realizacji programu:

1. Zmniejszenie liczby zachowań agresywnych, utrwalone zachowania asertywne.
2. Dbanie o zdrowie fizyczne i psychiczne.
3. Świadome korzystanie ze współczesnych środków audiowizualnych.
4. Nabycie nawyków zdrowego odżywiania się.
5. Umiejętne organizowania czasu wolnego.
6. Prawidłowe reagowanie w sytuacji zagrożenia.

XII PODSTAWOWE KIERUNKI REALIZACJI POLITYKI OŚWIATOWEJ PAŃSTWA W ROKU SZKOLNYM 2023/2024

1. Kontynuacja działań na rzecz szerszego udostępnienia kanonu i założeń edukacji klasycznej oraz sięgania do dziedzictwa cywilizacyjnego Europy, w tym wsparcie powrotu do szkół języka łacińskiego jako drugiego języka obcego.
2. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u wychowanków i uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży, realizację adekwatnego programu wychowawczo-profilaktycznego oraz zajęć wychowania do życia w rodzinie.
3. Doskonalenie kompetencji dyrektorów szkół i nauczycieli w zakresie warunków i sposobu oceniania wewnątrzszkolnego.
4. Doskonalenie kompetencji nauczycieli w pracy z uczniem z doświadczeniem migracyjnym, w tym w zakresie nauczania języka polskiego jako języka obcego.
5. Rozwój kształcenia zawodowego i uczenia się w miejscu pracy w partnerstwie z przedstawicielami branż.
6. Podnoszenie jakości wsparcia dla dzieci, uczniów i rodzin udzielanego w systemie oświaty poprzez rozwijanie współpracy wewnątrz- i międzyszkolnej, a także z podmiotami działającymi w innych sektorach, w tym w zakresie wczesnego wspomagania rozwoju dzieci i wsparcia

rodziny.

7. Wspieranie nauczycieli w podejmowaniu inicjatyw/działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
8. Wspieranie rozwoju umiejętności cyfrowych uczniów i nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego poruszania się w sieci oraz krytycznej analizy informacji dostępnych w Internecie. Poprawne metodycznie wykorzystywanie przez nauczycieli narzędzi i materiałów dostępnych w sieci, w szczególności opartych na sztucznej inteligencji.
9. Rozwijanie umiejętności uczniów i nauczycieli z wykorzystaniem sprzętu zakupionego w ramach programu „Laboratoria przyszłości”.
10. Wspieranie rozwoju nauki języka polskiego i oświaty polskiej za granicą oraz tworzenie stabilnych warunków do nauczania języka polskiego za granicą przez Instytut Rozwoju Języka Polskiego im. świętego Maksymiliana Marii Kolbego, Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą oraz beneficjentów przedsięwzięć i programów ustanowionych przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania.

XIII REKOMENDACJE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE CEA NA ROK 2023/2024

1. Wzmocnienie prawidłowej komunikacji interpersonalnej w indywidualnej relacji nauczyciel-uczeń podczas artystycznych zajęć edukacyjnych

Indywidualna relacja mistrz-uczeń w szkołach artystycznych stawia przed nauczycielami wymagania szczególne, związane z kształtowaniem odpowiedniej (pod względem dydaktycznym) oraz bezpiecznej (pod względem psychologicznym) interakcji. Lekcja indywidualna lub w małej grupie uczniów bezsprzecznie powinna być prowadzona z uwzględnieniem specyfiki funkcjonowania psychofizycznego uczniów oraz zagwarantowania dzieciom i młodzieży indywidualizowanego podejścia, w tym rozpoznawania ich potrzeb i możliwości oraz dostosowania do nich swoich metod pracy.

Tego rodzaju interakcja jest możliwa, jeśli nauczyciel wykorzystuje skuteczne sposoby porozumiewania się, oparte na takich umiejętnościach jak:

1) umiejętność słuchania ucznia, 2) reagowanie na jego komunikaty – zarówno werbalne jak i niewerbalne, 3) empatyczne podejście do ucznia uwzględniające wielopoziomą chęć poznania ucznia i 4) umiejętność rozpoznawania jego potrzeb poznawczych i innych m.in. społecznych, emocjonalnych czy motywacyjnych. W komunikacji z uczniem zdecydowanie nie powinno mieć miejsca m.in.: obrażanie ucznia, wyśmiewanie go,

ironiczne krytykowanie, katastrofizowanie i generalizowanie wynikające z zauważonych braków lub niedoskonałości w funkcjonowaniu i umiejętnościach ucznia, prześmiewcze porównywanie do innych. Tego rodzaju przykłady negatywnych komentarzy wpisują się w zachowania o charakterze przemocy psychicznej.

Z uwagi na deklaracje części młodzieży uczącej się w szkołach muzycznych II stopnia (12 % uczniów) oraz z uwagi na bieżące skargi ze strony rodziców i uczniów szkół plastycznych i baletowych – istnieje prawdopodobieństwo, że wśród pewnej grupy nauczycieli pojawiają się nieprawidłowe postawy i zachowania, które przyczyniają się do odczuwania silnego dyskomfortu w indywidualnej relacji z nauczycielem.

Niniejszy priorytet ma na celu uwrażliwienie nauczycieli – a szczególnie nauczycieli instrumentalistów i wokalistów w szkołach muzycznych, do nauczycieli przedmiotów plastycznych udzielający korekt prac plastycznych, nauczycieli tańca w szkołach baletowych – na wykorzystywanie w swojej pracy pełnego wachlarza kompetencji psychologicznych, które stanowią jeden z trzech fundamentalnych filarów kompetencji, obok kompetencji specjalistycznych i dydaktycznych, wymaganych od nauczycieli wszystkich szczebli i wszystkich typów kształcenia. Kompetencje psychologiczne w największym stopniu odwołują się do umiejętności empatycznej komunikacji opartej na podmiotowym i zindywidualizowanym traktowaniu każdego ucznia.

2. Wyposażenie ogólnokształcących szkół artystycznych w podstawowe narzędzia diagnozy psychologicznej i pedagogicznej

Do systematycznego wykonywania w środowisku szkolnym działań diagnostycznych w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i działalności wychowawczo-profilaktycznej obligują odpowiednie przepisy prawa oświatowego.

W zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej Obwieszczenie MEN z dnia 9.07.2020 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2020, poz. 1280) wskazuje na: A) obowiązek rozpoznawania/diagnozowania m.in. indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych i uwarunkowań środowiskowych ucznia (§ 2 ust. 1); mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań

i uzdolnień (§ 20 ust. 1 pkt. 2); przyczyn niepowodzeń szkolnych (§ 20 ust. 1 pkt. 3); ryzyka wystąpienia dysleksji (§ 20 ust. 2 pkt. 2); B) zadania pedagoga szkolnego i specjalnego oraz psychologa w szkole polegających na prowadzeniu badań i działań diagnostycznych uczniów (§ 24 pkt. 1 oraz § 23a Rozporządzenia MEN z dnia 22.07.2022); C) zadania nauczycieli, wychowawców grup wychowawczych i specjalistów w zakresie współpracy z poradnią w procesie diagnostycznym i postdiagnostycznym (§ 20 ust. 1 pkt. 5).

W zakresie działalności wychowawczo-profilaktycznej Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe wskazuje na podstawę opracowania programu wychowawczo-profilaktycznego, którą stanowią wyniki corocznej diagnozy (art. 26 ust. 2). Za przeprowadzenie diagnozy odpowiedzialny jest dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez niego pracownik szkoły/placówki (art. 26 ust. 3). Natomiast Rozporządzenie MEN z 22.01.2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. 208, poz. 214) doprecyzowuje, iż podstawę do podejmowania działalności wychowawczo-profilaktycznej stanowi diagnoza w zakresie występujących w środowisku szkolnym czynników chroniących i czynników ryzyka (...), dotycząca uczniów i wychowanków, rodziców lub opiekunów, nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły lub placówki, opracowana w każdym roku szkolnym, w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego (§ 6 ust. 2). Wszelkie działania wynikające z diagnozy szkoły lub placówki uwzględnia w programie wychowawczo-profilaktycznym (§ 6 ust. 5).

W związku z powyższym rekomenduje się wyposażenie szkół artystycznych, a szczególnie gabinetów psychologa i pedagoga szkolnego oraz pedagoga specjalnego, w specjalistyczne narzędzia diagnostyczne, takie jak testy, kwestionariusze, skale, baterie metod i in., umożliwiające przeprowadzanie diagnoz w wymiarze indywidualnym i grupowym. Potrzebę zakupu narzędzi diagnostycznych zgłasza – według potrzeb – specjalista, a dyrektor przeznacza środki zgodnie z możliwościami finansowymi szkoły. W wyborze odpowiednich narzędzi diagnostycznych służą pomocą psycholog/psycholog/psycholog Specjalistycznych Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych CEA.

3. Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych, aspołecznych i przemocowych wśród uczniów szkół artystycznych i ich rodzin

Przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych związanych z używaniem środków odurzających, zachowań aspołecznych i przemocowych wśród uczniów należy do obowiązków każdej szkoły artystycznej, zarówno z pionem ogólnokształcącym, jak i realizującej kształcenie wyłącznie artystyczne oraz każdej bursy szkolnictwa artystycznego. Powoływany przez dyrektora szkoły zespół ds. programu wychowawczo-profilaktycznego odpowiada za opracowanie planu wychowawczo-profilaktycznego, którego harmonogram zawiera działania zaplanowane na podstawie aktualnych wyników diagnozy szkolnej. Działania te mogą wpisywać się merytorycznie m.in. w dwa ogólnopolskie programy wieloletnie – Rządowy Program ograniczania przestępczości i aspołecznych zachowań Razem Bezpieczniej im. W. Stasiaka na lata 2022-2024 prowadzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie prowadzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej.

W bieżącym roku szkolnym szczególny nacisk będzie kładziony na realizację powyższych priorytetów zawartych w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły, szczegółowo ujętych w Planie Wychowawczym poszczególnych klas.

Formy realizacji poszczególnych zagadnień mogą ulec modyfikacji.

Program opracowały: wicedyrektor Dorota Dworażny
pedagog szkolny Ewelina Maślana-Świątnicka